

Quickscan in het kader van de Wet natuurbescherming

Groningerstraat 102 De Punt, gemeente Tynaarlo

Bureau Biota rapportage 2017-020

G. Milder-Mulderij

C.J.E. Brochard

Bureau Biota
Oude Marswal 38
8015 ED Zwolle

www.bureaubiota.com
info@bureaubiota.com

Projectgegevens

Opdrachtgever:

AgriPlaza Bouwadvies
J. Akkerman
Industrieweg 4F
8000 GA Zwolle

Projectomschrijving:

Quicksan in het kader van de Wet natuurbescherming
Groningerstraat 102 De Punt, gemeente Tynaarlo

Aannemer:

Bureau Biota
Oude Marswal 38
8015 ED Zwolle

KvK nummer:

59869984

BTW nummer:

NL853674942B01

Contactpersoon:

Dr. Ir. G. Milder-Mulderij 06 24 62 03 14

Datum:

17 oktober 2017

Akkoord:

Ing. C.J.E. Brochard (mede-oprichter)

Projectnummer:

2017-076

Rapportnummer:

2017-020

Samenvatting

Aanleiding

Op aanvraag van de heer J. Akkerman van AgriPlaza Bouwadvies doen we bij deze verslag van een quickscan/natuurtoets ter hoogte van de Groningerstraat 102 in het Drentse dorpje De Punt in de gemeente Tynaarlo. Men wil overgaan tot een bestemmingswijziging van 'agrarisch' naar 'wonen'. Deze natuurtoets maakt deel uit van dit wijzigingsplan.

Om goed in beeld te krijgen welke beschermde soorten gebruik maken van dit terrein en of er eventueel negatieve effecten van de bovengenoemde plannen op deze beschermde soorten te verwachten zijn, heeft de heer Akkerman, in dienst als bouwkundig adviseur en tekenaar, Bureau Biota verzocht het terrein te onderzoeken op potenties voor beschermde soorten. Deze rapportage doet hier verslag van.

Doelstelling

Het doel van dit onderzoek is het in kaart brengen van de potenties van het terrein voor soorten die beschermd worden onder de Wet natuurbescherming. Het onderzoek brengt in beeld:

- of beschermde soorten aanwezig zijn op of om het onderzoeksterrein;
- of er potenties zijn voor Wnb-beschermde soorten die tijdens het veldbezoek niet aangetroffen zijn;
- of met de voorgenomen ingreep verbodsbepalingen uit de bovengenoemde wet worden overtreden (soorten- en gebiedsbescherming);
- of er mogelijkheden zijn om eventuele overtredingen te vermijden;
- en hoe te handelen om te voldoen aan de zorgplicht.

Conclusie en aanbevelingen

Op of nabij het onderzoeksterrein zijn diverse beschermde soorten waargenomen of zijn potenties voor beschermde soorten aanwezig. De voorgenomen plannen hebben hier echter geen negatieve invloed op, omdat er alleen een bestemmingswijziging plaatsvindt. Het plangebied met alle begroeiing en opstallen blijft als zodanig behouden. De gunstige staat van instandhouding van de beschermde natuurwaarden komt dus niet in het gedrang. Er is derhalve geen noodzaak tot het aanvragen van een ontheffing van de Wet natuurbescherming. Deze conclusie geldt echter alleen als de onderstaande aanbevelingen ter harte worden genomen.

- Verander niets aan de woonboerderij (met name de buitenzijde) zonder dit vooraf ecologisch te laten toetsen;
- Ga geen bomen kappen of grote struiken rooien zonder deze vooraf ecologisch te laten onderzoeken;
- Als er werkzaamheden op het terrein zouden plaatsvinden dan graag zoveel mogelijk buiten het broedseizoen (globaal half maart – half juli, maar broedgevallen daarbuiten tellen ook mee). Denk hierbij aan het snoeien van bomen en of struiken.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	1
2	Doel van het onderzoek	1
3	Omschrijving onderzoeksterrein en voorgenomen activiteiten.....	1
4	Wettelijk kader (beknopt)	3
5	Werkwijze.....	4
6	Bevindingen.....	5
6.1	Algemene indruk tijdens veldonderzoek.....	5
6.2	Aangetroffen soorten	5
6.3	Potenties voor niet aangetroffen beschermde soorten	7
7	Te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep	7
7.1	Soortenbescherming	7
7.2	Gebiedsbescherming	8
8	Conclusie	8
9	Aanbevelingen.....	9
Bijlage 1	Toelichting bepalingen Wet natuurbescherming.....	10

1 Inleiding

Op aanvraag van de heer J. Akkerman van AgriPlaza Bouwadvies doen we bij deze verslag van een quickscan/natuurtoets ter hoogte van de Groningerstraat 102 in het Drentse dorpje De Punt in de gemeente Tynaarlo. Men wil overgaan tot een bestemmingswijziging van 'agrarisch' naar 'wonen'. Deze natuurtoets maakt deel uit van dit wijzigingsplan.

Van de voorgenomen wijzigingsplannen op dit terrein kunnen soorten beschermd onder de Wet natuurbescherming in theorie hinder hebben en dat is niet wenselijk.

Om goed in beeld te krijgen welke beschermde soorten gebruik maken van dit terrein en of er eventueel negatieve effecten van de bovengenoemde plannen op deze beschermde soorten te verwachten zijn, heeft de heer Akkerman, in dienst als bouwkundig adviseur en tekenaar, Bureau Biota verzocht het terrein te onderzoeken op potenties voor beschermde soorten. Deze rapportage doet hier verslag van.

2 Doel van het onderzoek

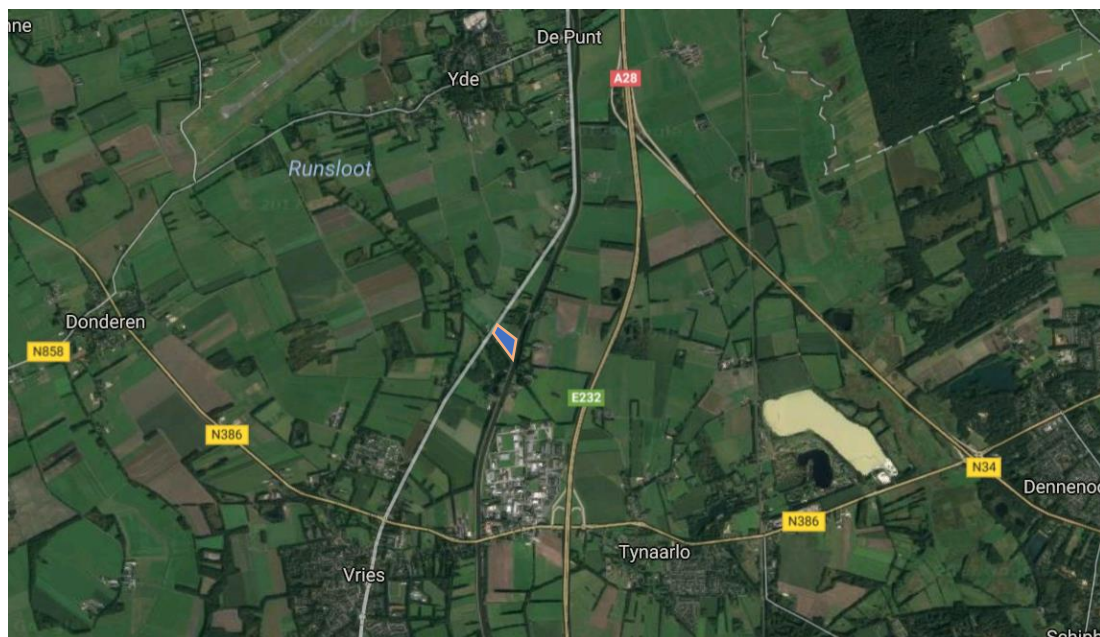
Het doel van dit onderzoek is het in kaart brengen van de potenties van het terrein voor soorten die beschermd worden onder de Wet natuurbescherming (Wnb, zie Bijlage 1 voor details omtrent deze wet). Het onderzoek brengt in beeld:

- of beschermde soorten aanwezig zijn op of om het onderzoeksterrein;
- of er potenties zijn voor Wnb-beschermde soorten die tijdens het veldbezoek niet aangetroffen zijn;
- of met de voorgenomen ingreep verbodsbepalingen uit de bovengenoemde wet worden overtreden (soorten- en gebiedsbescherming);
- of er mogelijkheden zijn om eventuele overtredingen te vermijden;
- en hoe te handelen om te voldoen aan de zorgplicht.

3 Omschrijving onderzoeksterrein en voorgenomen activiteiten

Het te onderzoeken plangebied ligt in het landelijk gebied tussen De Punt en Vries (Figuur 1). Het te onderzoeken plangebied bestaat uit een perceel van ruim 1,3 hectare met nog een optioneel deel van bijna 1 hectare (Figuur 2). Dit optionele deel betreft een maisakker. Op het andere deel staat een woonhuis met bijgebouwen. Het perceel is/wordt verkocht en omdat er sprake is/gaat zijn van een bestemmingswijziging van 'agrarisch' naar 'wonen' is dit perceel onderworpen aan een natuurtoets.

Er gaat aan de actuele situatie van het terrein (hoedanigheid van het terrein, maar ook de aanwezige opstallen) niets veranderen, aldus de aanvrager van dit onderzoek, de heer Akkerman. De kopers van dit perceel willen alles als zodanig behouden.

Figuur 1 Ligging van het plangebied (blauw met oranje contour) tussen Vries en De Punt in Drenthe. Bron: Google Earth.

Figuur 2 Contouren van het plangebied aan de Groningerstraat 102 te De Punt, gemeente Tynaarlo.

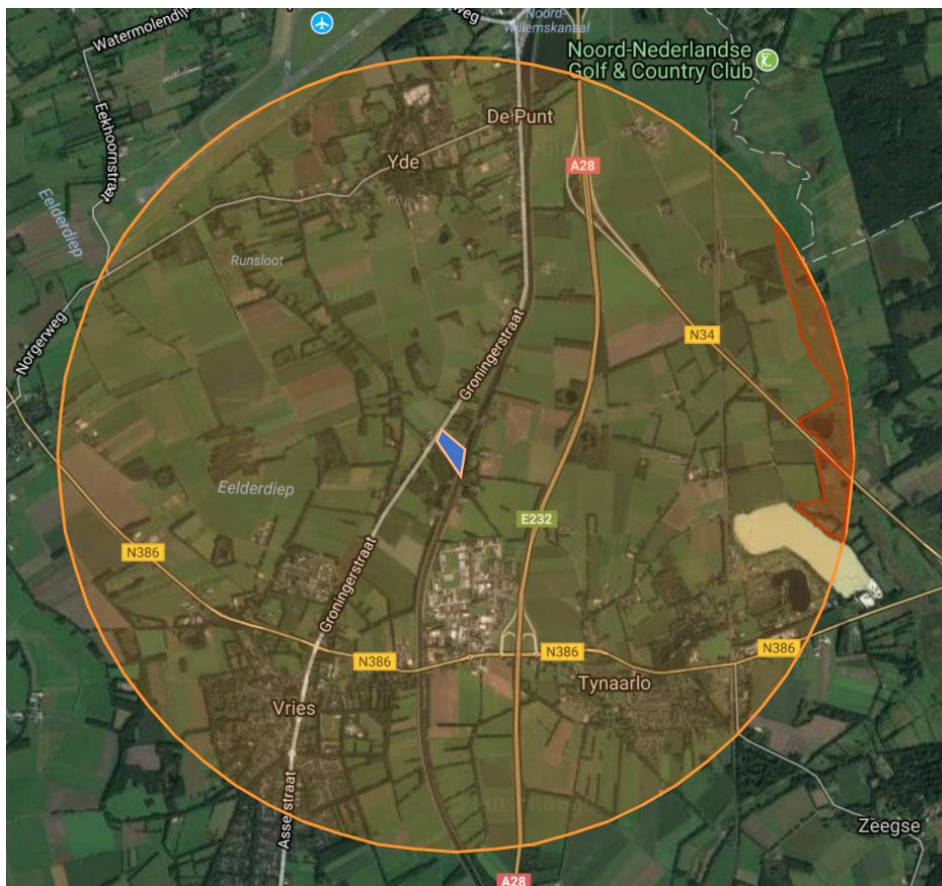

4 Wettelijk kader (beknopt)

De Wet natuurbescherming vervangt sinds 1 januari 2017 drie wetten: de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet (NB-wet) en de Boswet. Dit betekent dat zowel soortenbescherming als gebiedsbescherming nu in de Wet natuurbescherming geregeld is (zie ook Bijlage 1). Gebiedsbescherming werd voorheen geregeld in de Natuurbeschermingswet en soortenbescherming in de Flora- en faunawet.

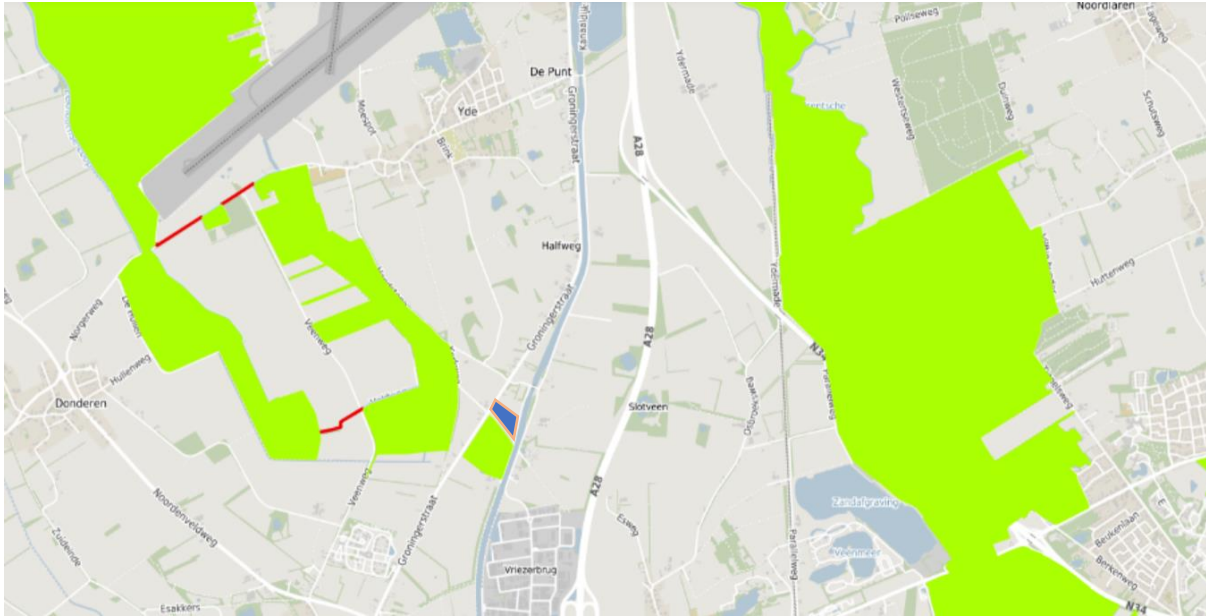
Bij plannen zoals de activiteiten op het terrein aan de Groningerstraat 102 dient na te worden gekeken of er negatieve effecten kunnen ontstaan op beschermde soorten en beschermde natuurgebieden in de nabijheid van het plangebied.

Via de website van het Ministerie van Economische Zaken¹ is te verifiëren of een plangebied in de buurt van een beschermd natuurgebied ligt. Het meest nabijgelegen Natura2000-gebied is het gebied *Drentsche Aa-gebied* (Gebiedsnummer 25). Het plangebied ligt op een afstand van ruim 2,6 kilometer van het meest nabije deel van bovengenoemd Natura2000-gebied. Het dichtstbijzijnde deel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) ligt op enkele meters van het plangebied. Het perceel ten zuiden van de Groningerstraat 102 behoort namelijk al tot dit netwerk.

Figuur 3 Ligging van het plangebied (blauw/oranje) ten opzichte van het dichtstbijzijnde Natura2000 gebied *Drentse Aa-gebied* (oktober 2017, rood omlijnd). Bron: Ministerie van Economische Zaken.

¹ <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>

Figuur 4 Ligging van het plangebied (blauw/oranje) ten opzichte van het dichtstbijzijnde delen van de Ecologische Hoofdstructuur/ Natuurnetwerk Nederland (groen gearceerde). Bron: Geoportaal Provincie Drenthe.

5 Werkwijze

Voorafgaand aan het veldbezoek wordt doorgaans op basis van de eerste indruk qua gebiedskenmerken en voorgenomen plannen besloten of aanvullende gegevens uit bijvoorbeeld de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) of gegevens van lokale natuurwerkgroepen opgevraagd dienen te worden. Deze gegevens zijn soms van belang voor het maken van een goede afweging van de mogelijke effecten op de aanwezige natuurwaarden.

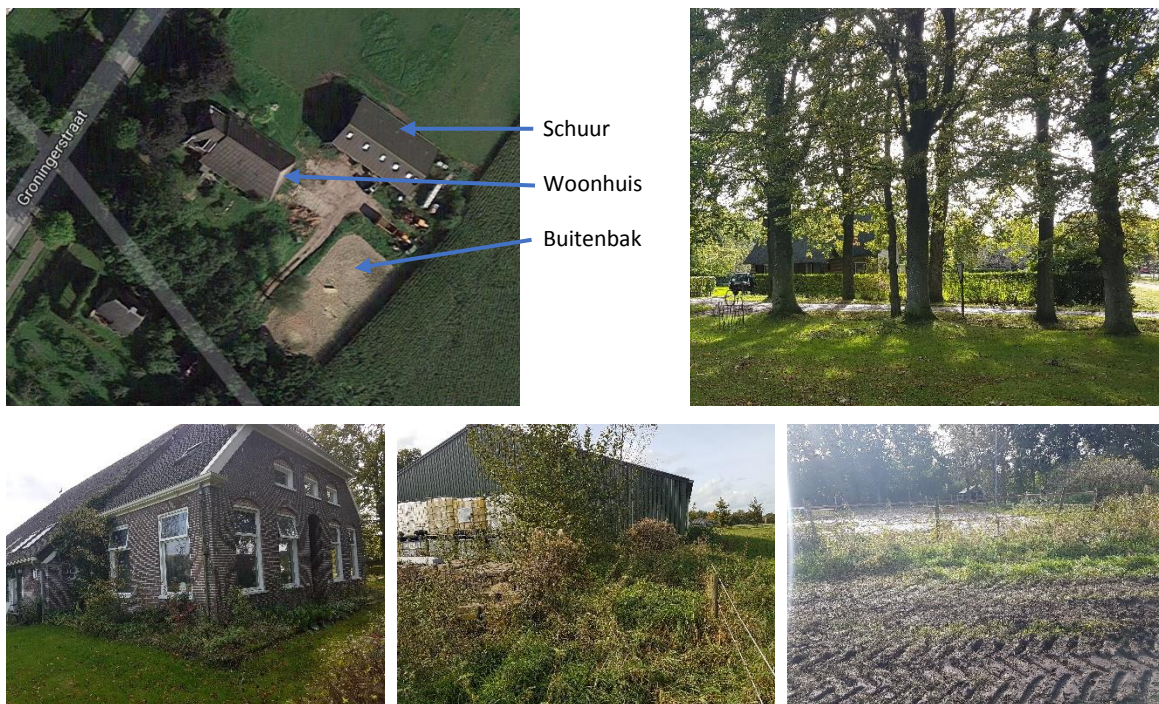
De kenmerken van het te onderzoeken terrein in combinatie met de voorgenomen plannen hebben ons ertoe laten besluiten geen aanvullende natuurgegevens op te vragen. Om wel in beeld te brengen welke (potenties voor) beschermde natuur op of nabij het onderzoeksterrein aanwezig zijn, is een kort veldbezoek aan het terrein gebracht. Dit veldbezoek heeft plaatsgevonden op 12 oktober 2017 tussen 14:20 uur en 15:20 uur. Het onderzoek is bij daglicht uitgevoerd om voor zoveel mogelijk beschermde soortgroepen een goede inschatting van de aanwezigheid/potenties van het gebied te maken.

Eén veldbezoek aan dit plangebied in deze periode van het jaar (nazomer 2017) is in onze ogen voldoende om met het oog op de voorgenomen plannen een gedegen inschatting van de potenties van deze terreinen voor beschermde natuurwaarden te maken.

6 Bevindingen

6.1 Algemene indruk tijdens veldonderzoek

Het terrein bestaat uit een woonboerderij met aan de achterzijde een gedeelte dat fungeert als stal. Schuin achter de woonboerderij (ten oosten) staat nog een vrij grote schuur. Aan de zuidwestzijde van het terrein staan een aantal grote beuken en eiken (Figuur 5). Aan de zuidoostelijke zijde ligt een maisakker en een manege. Aan de noordoostelijke zijde van het terrein, nabij de Groningerstraat bevindt zich een weiland met 2 paarden. In de tuin van deze woonboerderij staan diverse fruitbomen (appel). De schuur is opgetrokken uit staal.

Figuur 5 Voorbeelden van de situatie op het onderzoeksterrein ten tijde van het veldbezoek op 12 oktober 2017. De woning staat in het landelijk gebied tussen De Punt en Vries. Linksboven: overzicht van de opstallen op het terrein. Rechtsboven: Grote beuken en eiken langs de Groningerweg ten zuidwesten van het plangebied. De woonboerderij met inpandige stal (linksonder) staat vrij ver vooraan op het terrein aan de Groningerstraat 102. Wat verder naar achteren bevindt zich de schuur (midden). Achter de woonboerderij bevindt zich nog een buitenbak (rechtsonder).

6.2 Aangetroffen soorten

Op het terrein zijn diverse soorten flora en fauna of sporen van aanwezigheid van beschermde soorten aangetroffen (Tabel 1).

Er zijn meerdere aanwijzingen van gebruik van het terrein door een kerkuil aangetroffen (Figuur 6). We troffen poep en braakballen aan. De kans bestaat dat het hier ook om een broedlocatie gaat, maar hier hebben we vooralsnog geen bewijs gevonden.

Ook zijn er nesten van boerenzwaluwen aangetroffen, maar deze waren ten tijde van het veldbezoek niet meer in gebruik. Naar het schijnt zijn deze nesten al jaren buiten gebruik aldus de eigenaar van het terrein.

Figuur 6 Indicaties van een verblijfplaatsen van kerkuil aan de Groningerstraat 102 te De Punt. Links: poep van een kerkuil bij de stalen schuur. Midden: binnenzijde van de stal geschikt als verblijf en of broedplaats voor kerkuilen in de woonboerderij. Rechts braakbal van een kerkuil.

Tabel 1 Overzicht van de waarnemingen van flora en fauna op of nabij het plangebied aan de Groningerstraat 102 te De Punt. In **blauw** gedrukte soorten hebben jaarrond beschermde nesten. In **groen** gedrukte soorten hebben jaarrond beschermde nesten op het moment dat er onvoldoende alternatieven beschikbaar zijn.

Soortgroep	Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam	Waarneming
Dagvlinders	<i>Aglais urticae</i>	Kleine vos	Aanwezig in plangebied
Dagvlinders	<i>Pieris rapae</i>	Klein koolwitje	Aanwezig in plangebied
Insecten overig	<i>Coccinella septempunctata</i>	Zevenstippelig lieveheersbeestje	Aanwezig in plangebied
Libellen	<i>Aeshna mixta</i>	Paardenbijter	Aanwezig in plangebied
Sprinkhanen	<i>Chorthippus brunneus</i>	Bruine sprinkhaan	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Achillea millefolium</i>	Duizendblad	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Bellis perennis</i>	Madelief	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Buddleja sp.</i>	Vlinderstruik	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Ceratium fontanum</i>	Gewone hoornbloem	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Cirsium arvense</i>	Akkerdistel	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Dactylis glomerata</i>	Kropaar	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Equisetum arvense</i>	Heermoes	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Fagus sylvatica</i>	Beuk	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Glechoma hederacea</i>	Hondsdrif	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Heracleum sphondylium</i>	Gewone berenklauw	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Lolium perenne</i>	Engels raaigras	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Persicaria maculosa</i>	Perzikkruid	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Phragmites australis</i>	Riet	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Plantago major</i>	Grote weegbree	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Ranunculus repens</i>	Kruipende boterbloem	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Rumex acetosa</i>	Veldzuring	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Sambucus niger</i>	Gewone vlier	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Stellaria media</i>	Vogelmuur	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Taraxacum officinale</i>	Paardenbloem	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Trifolium pratense</i>	Rode klaver	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Trifolium repens</i>	Witte klaver	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Urtica dioica</i>	Grote brandnetel	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Veronica chamaedrys</i>	Gewone ereprijs	Aanwezig in plangebied
Vaatplanten	<i>Zea mais</i>	Mais	Aanwezig in plangebied
Vogels	<i>Buteo buteo</i>	Buizerd	Overvliegend
Vogels	<i>Chloris chloris</i>	Groenling	Aanwezig in plangebied
Vogels	<i>Columba palumbus</i>	Houtduif	Aanwezig in plangebied
Vogels	<i>Corvus corone</i>	Zwarte kraai	Aanwezig in plangebied
Vogels	<i>Corvus monedula</i>	Kauw	Aanwezig in plangebied
Vogels	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Pimpelmees	Aanwezig in plangebied
Vogels	<i>Dendrocopos major</i>	Grote bonte specht	Aanwezig in plangebied
Vogels	<i>Fringilla coelebs</i>	Vink	Aanwezig in plangebied
Vogels	<i>Hirundo rustica</i>	Boerenzwaluw	Nesten (niet meer in gebruik)
Vogels	<i>Motacilla cinerea</i>	Grote gele kwikstaart	Aanwezig in plangebied, geen nesten
Vogels	<i>Parus major</i>	Koolmees	Aanwezig in plangebied
Vogels	<i>Passer domesticus</i>	Huiszus	Aanwezig in plangebied, geen nesten
Vogels	<i>Prunella modularis</i>	Heggenmus	Aanwezig in plangebied
Vogels	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Winterkoning	Aanwezig in plangebied
Vogels	<i>Tyto alba</i>	Kerkuil	Aanwezig in plangebied, geen nesten

6.3 Potenties voor niet aangetroffen beschermde soorten

Los van de soorten die in Tabel 1 zijn vernoemd als waarnemingen op of nabij het plangebied zijn er op het onderzochte terrein ook potenties voor vleermuizen aanwezig. Deze kunnen op diverse plaatsen en manieren gebruik maken van de woonboerderij (Figuur 7).

Figuur 7 Voorbeelden van plekken aan de woonboerderij waar vleermuizen naar binnen kunnen om er een al dan niet vaste rust- of verblijfplaats te vinden. Links: kieren tussen het houten beslag. Midden: ventilatoropening met een buiten gebruik zijnde ventilator. Rechts: scheuren in de buitenmuren.

7 Te verwachten effecten van de voorgenomen ingreep

7.1 Soortenbescherming

Met de voorgenomen plannen zullen geen vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde soorten verloren gaan omdat alle aanwezige gebouwen, bomen en struiken op het terrein als zodanig behouden blijven.

De achterliggende maisakker (waaronder het deel 'optioneel' uit Figuur 2) bevat geen potenties voor beschermde soorten. De stalen schuur dient hooguit als incidentele rustplaats voor kerkuil, getuige de poepsporen. In deze schuur wordt zeker niet door deze uil gebroed want daarvoor is de binnenkant van de schuur ongeschikt. Voor vleermuizen heeft deze schuur geen functie omdat het binnenklimaat zich hier niet voor leent.

De woonboerderij biedt zeker wel potenties voor diverse soorten (vogels, vleermuizen) en dient derhalve bij voorkeur in deze staat behouden te blijven. Ook de grote bomen op het terrein zijn van waarde voor vogels en mogelijk vleermuizen.

Er worden geen negatieve effecten van voorgenomen plannen verwacht op de aanwezige beschermde natuurwaarden, simpelweg omdat alles in de huidige staat behouden blijft.

7.2 Gebiedsbescherming

Na de verkoop/aankoop van het terrein zullen er geen aanpassingen aan het terrein plaatsvinden, anders dan een bestemmingswijziging. Dit betekent dat de nieuwe situatie niet leidt tot een extra stikstofbelasting ten opzichte van de oude situatie. Bovendien ligt het plangebied dusdanig ver van beschermde natuurgebieden (zie Hoofdstuk 4) dat er geen negatieve effecten van de plannen worden verwacht op het gebied Het Drentsche Aa gebied.

Effecten op het Natuurnetwerk Nederland worden met de huidige plannen ook niet verwacht, al ligt het onderzochte plangebied tegen het Natuurnetwerk aan.

8 Conclusie

Beschermde soorten

In het plangebied zijn (sporen van) diverse beschermde natuurwaarden aangetroffen. Het gaat hierbij om diverse vogelsoorten (zie Tabel 1). Enkele van deze vogelsoorten hebben jaarrond beschermde nesten: kerkuil, huismus en grote gele kwikstaart. Op het terrein zijn vooralsnog geen nesten van deze vogelsoorten aangetroffen.

Potenties voor beschermde soorten

Op het terrein zijn naast de bovengenoemde beschermde natuurwaarden ook potenties aanwezig voor streng beschermde soortgroep 'vleermuizen'. De woonboerderij geeft hier op verschillende manieren en plaatsen ruimte voor. Daarnaast zijn ook de bomen en struiken in gebruik bij vogels en mogelijk vleermuizen.

Geen nadelige effecten op instandhouding beschermde soorten

Er zal als gevolg van de voorgenomen plannen naar verwachting geen schade optreden aan de gunstige staat van instandhouding van soorten vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Dit omdat er aan de huidige toestand van het plangebied na de verkoop/aankoop niets zal worden veranderd.

Geen ontheffing Wet natuurbescherming nodig mits aanbevelingen worden opgevolgd

Op basis van de quickscan valt dus te concluderen dat er met de voorgenomen ingreep geen verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming zullen worden overtreden. Hiervoor is het wel zaak zich te houden aan de aanbevelingen vernoemd in Hoofdstuk 9. Voor de voorgenomen ingreep is dan geen ontheffing van de Wet natuurbescherming nodig.

9 Aanbevelingen

Om de op het terrein aanwezige natuurwaarden zo min mogelijk te belasten is het van belang onderstaande zaken in acht te nemen:

- Verander niets aan de woonboerderij (met name de buitenzijde) zonder dit vooraf ecologisch te laten toetsen;
- Ga geen bomen kappen of grote struiken rooien zonder deze vooraf ecologisch te laten onderzoeken;
- Als er werkzaamheden op het terrein zouden plaatsvinden dan graag zoveel mogelijk buiten het broedseizoen (globaal half maart – half juli, maar broedgevallen daarbuiten tellen ook mee). Denk hierbij aan het snoeien van bomen en of struiken (zorgplicht).

Bovengenoemde aanbevelingen dienen in acht te worden genomen om te voldoen aan de bepalingen uit de Wet natuurbescherming. Alleen dan kan er worden gewerkt zonder ontheffing van de Wet natuurbescherming.

Bijlage 1 Toelichting bepalingen Wet natuurbescherming

Vanaf 1 januari 2017 geldt in Nederland de Wet natuurbescherming (Wnb). In deze wet zijn drie wetten samen-gevoegd, te weten:

- de Natuurbeschermingswet 1998;
- de Boswet en;
- de Flora- en faunawet.

Dit om tot een betere en duidelijkere bescherming van planten, dieren en gebieden te komen. De overheid zegt hierover:

‘De Wet natuurbescherming is gericht op het behoud en het zo mogelijk versterken van de biologische diversiteit, het duurzame gebruik van de bestanddelen daarvan en de bescherming van waardevolle landschappen, in nationaal en internationaal verband en het zo mogelijk versterken van de recreatieve, de educatieve en de belevingswaarde van natuur en landschap, in samenhang met het beleid, om te komen tot een verduurzaming van de economie. Dit beleid wordt door de minister op hoofdlijnen vastgelegd in de nationale natuurvisie.’

Voor de bescherming van de natuur, kent deze wet drie beschermingsregimes:

- Soorten van de **Vogelrichtlijn 1979**(alle van nature in Nederland in het wild levende vogels);
- Soorten van de Habitatrichtlijn 1992, het Verdrag van Bern 1979 en het Verdrag van Bonn 1982;
- **Andere soorten** die vanuit nationaal oogpunt onder de Wet natuurbescherming worden beschermd.

Daarnaast kan het zijn dat er sprake is van ‘vrijgestelde soorten’. Hier kan sprake van zijn wanneer de minister van Economische Zaken bevoegd gezag is. Dan kunnen er soorten landelijk vrijgesteld zijn bij specifieke activiteiten.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn	Beschermingsregime andere soorten
Art. 3.1 lid 1 Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels te doden of te vangen	Art. 3.5 lid 1 Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art. 3.10 lid 1a Het is verboden soorten in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen
Art. 3.1 lid 3 Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in lid 1 te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in lid 1 in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Art. 3.10 lid 1c Het is verboden vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen
Art. 3.1 lid 4 Het is verboden vogels als bedoeld in lid 1 opzettelijk te storen	Art. 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantings- of rustplaatsen van dieren als bedoeld in lid 1 te beschadigen of te vernielen	
Art. 3.1 lid 5 Het verbod als bedoeld in lid 4 is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art. 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	

Elk van de drie genoemde beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen (zie kader hieronder) en vereisen voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Deze verbodsbepalingen sluiten één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn en mogen niet overtreden worden, tenzij men een ontheffing kan krijgen ("nee, tenzij"-principe).

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of een vrijstelling moet aan de volgende drie criteria worden voldaan:

1. Er mag alleen worden afgeweken van de verbodsbepaling, wanneer geen andere bevredigende oplossing mogelijk is;
2. Voor de afwijking moet een in de wet genoemd belang staan (zoals bijvoorbeeld volksgezondheid of openbare veiligheid), afhankelijk van de verschillende beschermingsregimes;
3. De ingreep mag geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort(en).

Daarnaast is voor een aantal handelingen een vrijstelling mogelijk in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Bij het bepalen of een ontheffing kan worden verleend, wordt niet alleen naar de gevolgen van de ingreep voor het individuele organismen gekeken, maar ook naar de gevolgen voor de instandhouding van de soort. Dit betekent dat ook wordt gekeken naar het effect van de ingreep op het populatieniveau van de soort(en). Daarnaast zal altijd rekening gehouden moeten worden met de zorgplicht, ongeacht of het gaat om een beschermde soort of niet (zie kader hieronder).

Zorgplicht

Deze plicht geldt te allen tijde en houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Deze plicht geldt voor iedereen en voor alle planten en dieren, beschermd of niet. De huidige zorgplichtbepalingen zijn gecontinueerd en geïntegreerd vanuit de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en Faunawet in de Wet natuurbescherming en de wet zegt hierover:

"Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving" (Artikel 2, lid 1).

en

"De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of het nalaten daarvan nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem/haar kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken." (Artikel 2, lid 2).

De gevolgen van de Wet natuurbescherming hangen af van de voorgenomen ingrepen en van de soorten die in het gebied aanwezig (kunnen) zijn. Het plangebied is het gebied waar de daadwerkelijke werkzaamheden (handelingen) plaatsvinden. Afhankelijk van de kenmerken van de activiteit kunnen storende effecten ook optreden buiten het plangebied (bijvoorbeeld geluid). De invloedssfeer van de werkzaamheden bepaalt daardoor de grootte van het onderzoeksgebied, wat dus meestal groter is dan het plangebied.

Dit betekent dat het onderzoeksgebied goed moet worden onderzocht op potenties voor het voorkomen van planten- en diersoorten en op de aanwezigheid van voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of nesten. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar de aanwezigheid van beschermde soorten, maar ook naar welke functie(s) het gebied voor deze soort(en) vervuld. Soms zijn maatregelen mogelijk waarmee voorkomen kan worden dat door het verrichten van een handeling de verbodsbepalingen worden overtreden. Maatregelen kunnen effecten voorkomen, effecten verminderen of verzachten of effecten herstellen.

Een ontheffing (of vrijstelling) zal uitsluitend worden verleend als voldaan is aan elk van de volgende drie cumulatieve voorwaarden:

- a. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b. Er is sprake van een in de wet genoemd belang;
- c. De handelingen leveren geen verslechtering/afbreuk op aan de staat van instandhouding van de soort.

Bronnen:

- Wettekst Wet natuurbescherming (<http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2017-03-01/0>)
- Regels ter bescherming van de natuur (Wet natuurbescherming), Nota n.a.v. het verslag, kst-33348-9 (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33348-9.html>)
- Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Ministerie van Economische Zaken. Versie 1.3 december 2016.